

Oscar Wilde

(16 Ekim 1854 – 30 Kasım 1900), ünlü İrlandalı yazar ve şair.

16 Ekim 1854'te Dublin'de (İrlanda) ailesinin ikinci çocuğu olarak doğdu. Babası dönemin ünlü doktorlarından William Wilde, annesi İrlanda'nın İngiltere'den bağımsızlığını savunan devrimci şiiirleriyle dikkat çekmiş yazar Jane Francesca Elgee idi. Wilde'ın üçü gayrimeşru, beş kardeşi vardı. Kendisinden üç yaş küçük kız kardeşi Emily'nin henüz on yaşındaki ölümü Wilde'ın çocukluk döneminin en sarsıcı olayı oldu; yazar kardeşinin saçlarından bir tutamı, hayatı boyunca, üzerinde taşıdığı küçük bir zarfta sakladı.

Wilde'ın öğrenim dönemi çeşitli burslar kazanmasını sağlayan başarılarla geçti. 1874'te Oxford Magdalen College'den mezun olduktan sonra sanat eleştirmeni olarak çalışmaya başladı. 1878'de Ravenna adlı şiiiriyle Newdigate Ödülü'nü kazandı ve bir yıl sonra Londra'ya yerleşti. 1881'de Poems (Şiiirler) adlı ilk kitabı basıldı. Aynı yıl estetik konferansları vermek üzere A.B.D.'ye geçti. Başlangıçta dört ay olarak planlanan elli konferanslık dizi yaklaşık bir yıl sürdü ve Kanada'dakilerle birlikte yazar, dokuz aylık bir süre içinde yüz kırkın üzerinde konferans verdi. Bu dönemde Amerikalı yazar ve şairler Henry Longfellow, Oliver Wendell Holmes ve Walt Whitman'la tanıştı ve bir yıl sonra New York'ta sahnelenecek olan Vera adlı oyununu düzenledi. Kuzey Amerika dönüşü üç yıl Paris'te kaldı. 1883'te Duchess of Padova (Padova Düşesi) adlı oyunu yazdı. 1884'te Constance Lloyd'la evlendi. İki yıl içinde bu evlilikten iki erkek çocuk sahibi oldu. 1887'de Woman's World Dergisi'nin editörlüğünü üstlendi; aynı yıl Canterville Hayaleti'ni kaleme aldı. Bundan sonraki altı yıl Wilde'ın yazarlık hayatının en verimli dönemi oldu. Çocuk öykülerinden oluşan iki kitap, 1890'da bir Amerikan dergisinde yayınlanan tek romanı Dorian Gray'in Portresi, A Woman of No Importance (Önemsiz Bir Kadın), An Ideal Husband (İdeal Bir Koca) ve The Importance of Being Earnest (Ciddi Olmanın Önemi) adlı oyunları bu dönemde yayınlandı. Dorian Gray'in Portresi 1891'de kitap haline getirildi ve içerdiği homoerotik öğeler şiddetli tepkilere yol açtı. Aynı kitap daha sonra Wilde'ın kaderini belirleyecek davalarda kanıtmişçasına kullanıldı. Bununla birlikte aynı dönemde yazılan oyunları büyük beğeni topladı ve onu zamanının en önemli oyun yazarlarından biri haline getirdi.

Oscar Wilde 1891'de Queensberry Markisi'nin üçüncü oğlu, üniversite öğrencisi Lord Alfred

'Bosie' Douglas'la tanıştı. Kısa süre içinde çift dört yıl sürecek bir aşk yaşamaya başladı. 1895'te Wilde, oğlunun kendisiyle ilişkisini tasvip etmeyen ve kendisine kamu önünde hakaret eden Queensberry Markisi'ni iftira suçlamasıyla dava ettiyse de bir süre sonra davayı geri aldı. Ancak Markinin Wilde aleyhine açtığı dava yazarın "gayrıtıbbî davranışlar"dan iki yıl kürek cezasına çarptırılmasıyla sonuçlandı. Tutuklanmasıyla birlikte evinde bulunan her şey 25 şilinlik bir bedelle satıldı. Yazarın torunlarından birinin deyişiyle " krallık, çağının kibirli ikiyüzlülüğüne meydan okumaya cesaret etmiş parlak ve öfkeli bir hayatın yirmi yılını sembolik olarak kendisinden koparmıştı." 1897'de hükümlülüğü sırasında sevgilisine yazdığı mektuplardan oluşan De Profundis'i yazdı ve aynı yıl serbest bırakıldı. Hayatının kalan kısmında Sebastian Melmoth adını alarak Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde amaçsızca dolaştı; bu arada mahkumiyetinin geçtiği yerin adını taşıyan Reading Zindanı Baladı yayınlandı. Wilde bir süreliğine Alfred Douglas'la yeniden bir araya geldiyse de birliktelikleri çok kısa sürdü.

Tutuklanmasından sonra eski aile adlarından biri olan "Holland"ı soyadı olarak alan eşi çocuklarını alarak İsviçre'ye göçmüş ve 1898'de orada ölmüştü. Oscar Wilde 30 Kasım 1900'de Paris'te öldü ve Pere Lachaise Mezarlığı'nda gömüldü.

Oscar Wilde'dan

- * Başkalarının düşüncelerine göre hareket edeceksek kendi düşüncelerimizin ne anlamı kalır.
- * Bu dünyada sadece iki çeşit felaket vardır, biri amacına ulaşmamak, diğeri ise ulaşmak.
- * Dost önden bıçaklar.
- * Düşen bir çığda hiç bir kar tanesi kendisini olup bitenden sorumlu tutmaz.
- * Eğer bir insan bir kitabı okuduktan sonra, onu tekrar okumaktan zevk almıyorsa, o kitabı okumuş olmasının bile hiç bir değeri yoktur.
- * Evlilik bir bardak taze süt için evde inek beslemeye benzer.
- * Hepimiz çamur içindeyiz ama bazılarımız yıldızlara bakar.
- * İnsanların yüzde doksanı yaşamazlar, sadece vardılar.
- * İnsan kaç hayat yaşarsa, o kadar ölümlle ölür.
- * İyi bir öğüt ile ilgili yapılacak tek şey başkasına devretmektir. Kendine bir yararı dokunmaz.
- * Ne kadar çok kişi benimle aynı fikirdeyse, o kadar çok yanıldığımı düşünürüm.
- * Sözleri tutmanın en iyi yolu, hiç söz vermemektir.
- * Tanrı için kırık bir kalbi onarmak kolaydır. Yalnız insan onu bütün parçalarıyla O'na verirse.
- * Tecrübe, yaptığımız hataların bileşkesidir.
- * Akrabalar, ne yaşamasını nede ölecek zamanı bilen insanlardır.
- * Aile hayatının güzelliği gibi hiç bir şey yoktur.
- * Çocukları iyi yapmanın en iyi yolu onları sevindirmektir.
- * Erkekler kadınların ilk aşkı, kadınlar erkeklerin son aşkı olmak isterler.
- * Gençlik, sahip olunmaya değer tek şeydir.
- * Nankör insan, herşeyin fiyatını bilen fakat hiçbir şeyin değerini bilmeyen insandır.
- * Ya duvar kağıdı gidiyor, ya da ben.Son sözleri
- * Günümüzde insanlar her şeyin fiyatını biliyor , hiçbir şeyin değerini bilmiyor
- * Vicdan ile korkaklık aslında tümüyle aynı şeylerdir, vicdan firmanın ticari adıdır hepsi bu.

* Doğal olmak da yapmacılıktan başka bir şey değildir, hem de yapmacıkların en sinir bozucusu...

* Aşkta sadık olanlar aşkın yalnızca uçarı yönlerini bilirler; aşkın trajedilerini bilenlerse vefasızdırlar.

* İyi etki diye bir şey yoktur.Etki denen şey tümüyle ahlaka aykırıdır, yani bilimsel yönden ahlak dışıdır.

* Ne var ki müzik sözle konuşmaz.İçimizde yarattığı şey de yeni bir kaostur.Sözcükler ! Basit, sıradan sözcükler ! Nasıl dakorkunçturlar ! Nasıl duru, canlı ve acımasız ! İnsan onlardan kaçamıyordu.Gene de nasıl elle tutulmaz bir büyüleri vardı !Maddesiz şeylere esnek bir form verme yeteneğine sahiptirler sanki, sanki kendilerine özgü bir müzikleri vardı, viyola gibi, flüt gibi tatlı.Gündelik sözler ha ! Sözden daha gerçek bir şey var mıydı ?

* Aşk bile salt fizyolojik bir sorundur.Bizim öz irademizle hiç ilişiği yoktur.Gençler sadık kalmak isterler,kalamazlar; yaşlılar sadakatsizlik etmek isterler, edemezler.Söylenecek söz bundan ibaret.

* Varolan her kusursuz şeyin ardında acılar gizliydi.En sıradan çiçeğin açması için dünyanın çile çekmesi gerekiyordu sanki.

* Duyguların avantajı şudur ki bizi yolumuzdan saptırırlar; bilimin avantajıysa duygusal olmamasıdır...

* Erkek yorgun düştüğü için evlenir, kadın merak duyduğu için.İkisi de hayal kırıklığına uğrarlar.

* Şimdi görüyorum ki iki tür kadın var, renkli ve renksiz.Renksiz kadınlar çok işe yarıyor.Namuslu, efendi diye adın çıksın istiyorsan onlardan birini yemeğe çıkart, yeter.Öteki kadınlarsa çok çekiciler.Ne var ki bir tek hataları var.Genç görünmek çabasıyla boyanırlar.Ninelerimiz parlak konuşmalar yapabilmek çabasıyla boyanırlar.Ninelerimiz parlak konuşmalar yapabilmek çabasıyla boyanırlardı.Allıkla mizah bir arada yürürdü o sıralar.Ama şimdi o dönem kapandı artık.Bir kadın kendi kızından on yaş küçük gösterebildiği sürece hayatından hoşnuttur.Konuşmaya gelince; Londra'da konuşmaya değer topu topu beş kadın var...ki bunlardan ikisini aile çevresine sokamazsın.

* Ömürlerinde tek bir kez sevenlerdir asıl sığ olanlar.Onların vefa, sadakat diye adlandırdıkları şeyi ben, ya alışkanlığın verdiği rahatlığa ya da hayal gücünün yokluğuna bağlarım.Zihinsel yaşam tutarlılık neyse duygusal yaşam için de vefa odur: basit bir yenilgi itirafı.Vefa ! Bunu incelemem gerekiyor günlerden bir gün.Sahiplik tutkusu da giriyor bu işin içine.Başkaları alır diye korkmasak çoktan atacağımız bir sürü şey var...

* Çağı etkileyen ilkeler değil, kişilerdir.

* Aptallıktan başka günah yoktur.

* Tarihe karşı görevimiz onu yeniden yazmaktır.

* Her şeyi bilecek kadar genç değilim.

* Sizi tanımıyorum, çok değiştim.

* Şanssızlığa katlanabiliriz , çünkü dışarıdan gelir ve tümüyle rastlantısaldır. Oysa yaşamda bizi asıl yaralayan , yaptığımız hatalara hayıflanmaktır.

* Deham dışında ortaya çıkaracak başka bir şeyim yok.

* Hiçbir centilmen erkeğin parası olmamıştır.

* Bu (çağdaş) dönemde neden doğdum ki?

* Vatanseverlik kötülerin erdemidir.

* Geri kalmış demokrasiler için..: "Herkes fikrini söyler, kararı ben veririm. Burada demokrasi var."

Oscar Wilde

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.
Perşembe, 05 Mayıs 2011 01:00 -

- * Her cinayet bayağı değildir ama her bayağılık bir cinayettir.
- * Bizi kıskananların sayısı, becerilerimizi doğrular.